מי נמי כפנך דלאו בני גלות הרבה שנויין במסכת מכות (פ"ב) כגון שהרגו דרך עלייה לו מי שיעלה לבן מתחת ידו והוליא הלה ראשו וקבלה: **מה חלק.** בטומאת מקדש משאר טומאות: **דמייתי עולה ויורד.** ושאר שגגת שעירה בקרבן קבוע: **דמייתי שעירה ולא כשבה.** ובשאר כריתות תורה אור לו כשבה לו שעירה: **מלא לבקל הקמרינן.** הלי"מה מצינו שחלק חיוב שהוא להקל מיבעי לן לאשכוחי דומיא דשעיר הפנימי דקולא הוא שיחיד מהכפר בקרבן לבור שלא חסר בו ממון משלו: **נפלי מלוק להחמיר.** שאם לא ימלא שעירה אלא בדמים יקריים יביאנה בעל כרחו: **ואימא יולדת.** שאם עבר עליה יום הכפורים ואוכלה בקדשים בלא קרבן: **ולא לכל טומאתם.** וקרבן יולדת אינו בא לכפרה אלא לטהרה מטומאתה לאכול בקדשים: **ולרבי שמעון דאמר כו'.** במסכת נדה בפרק המפלת (דף נא:): **יולדת חוטאת היא.** שבשכורעת לילד נשבעת שלא תזקק לבעלה: **ממקומו הוא מוכרע.** ואינו לא צריך לתך דרשה דחלק: **מה חלק דמייתי לפריס.** לא גרסינן שאין זה להקל שהפריס אינן קרידין ולבד הקרבן הם באין ז' ימים לפני הקרבן אוכלי גרסינן לימא מצורע, וחלק דידיה לא מיצטריך לפרושה דהא פריס גבי קושיא דיולדת ומאי חילוק דמייתא בעולה ויורד והיא גופה איתא במצורע: **ז' דבריס.** מפרש במסכת ערכין בפרק יש בערכין אלמא על חטאת אתי קרבן דיליה: **הא מנגעים איכפר ליה.** בלבד נגעו מתכפר לו הטוב: **ולימא נזיר טמא.** דכתיב (במדבר ו) וביום השמיני יביא שתי תורים: **ולא לכל טומאתם.** וכי מייתי נזיר קרבן למיחל עליה נזירות טהרה מייתי דכתיב (שם) והזיר לה' את ימי נזרו והימים הראשונים יפלו וגזרת הכתוב הוא דלא חיילא נזירות עד דמייתי קרבן: **דרבי אלעזר הקפר.** במסכת תענית (דף יח.): **חוטא הוא.** שיעבר עלמו מן היין: **כי היכי דעביד לפני ולפנים.** דמפרש לעיל במנינא אחת למעלה וז' למטו מדם הפר וכן מדם השעיר ואתא האי "וכפר על הקדש" לאיתויי היכל שיעשה כמו כן על הפרוכת מבחוץ: **נייתי פר ושעיר אחריני קמ"ל.** וכפר מהחוא גופיה והדר כתיב וכן יעשה לפרוסי מה היא כפרה שהכתוב מלוה עליו שיהא ככל אשר עשה לפנים: **מיניה משמע.** ואייתר ליה "וכפר על הקדש" לדרשה: ה"ג מאי ניהו ים בה ידיעה כו' ולא גרסינן טומאה במקדש מאי ניהו והכי פירושא קתני מה פשעים שאינן בני קרבן אף חטאים ומאי ניהו טומאה דממעיט מהאי קרא הויא דבא קרבן ואינו זו שים בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף: **טאי בר קרבן.** טולה ויורד הוא ומה לי למימר דלא יכפר האי שעיר עליה: **סמוך לשקיעת החמה.** ערב יום הכפורים ולא היה שהות להביא קרבנו: ניתלי

גילוי עריות נמי איכא דמי אי במזיד בר קטלא הוא אי בשוגג בר קרבן הוא: במזיד ולא אתרו ביה בשוגג ולא אתידע ליה, שפיכות דמים נמי ה"ד אי במזיד בר קטלא הוא אי בשוגג בר גלות הוא? במזיד ולא אתרו ביה, בשוגג ולא אתידע ליה, אי נמי בהנך דלאו בני גלות נינהו אמר מר יכול על שלש טומאות הללו יהא שעיר מכפר ת"ל "מטומאות" ולא כל טומאות-מה מצינו שחלק הכתוב מכלל כל הטומאות, בטומאת מקדש וקדשיו, אף כאן בטומאת מקדש וקדשיו דברי רבי יהודה מאי "חלק" דמייתי בעולה ויורד, אימא עד ומאי חלק (טימן ע"ז יולדת מצורע נזיר (וכו')) דמייתי שעירה ולא כשבה? אמר רב כהנא אנן חלק להקל דאמרינן והאי חלק להחמיר הוא (מ) אימא יולדת דחלק דמייתא עולה ויורד אמר רב הושעיא "לכל חטאתם" ולא לכל טומאתם ולר' שמואל בר נחמני אמר רב הושעיא "לכל חטאתם" ולא לכל טומאתם, ולר' אלעזר הקפר שבעה דברים נגעים באין מאי איכא למימר? התם נגעיה דאכפר ליה וקרבן לאישתרויי בקהל ואימא נזיר טמא דחלק דמייתי תורים ובני יונה? אמר רב הושעיא "לכל חטאתם" ולא לכל טומאתם, ולר' אלעזר הקפר "דאמר נזיר נמי חוטא הוא מאי איכא למימר? סבר לה כר' שמעון דאמר ממקומו הוא מוכרע. אמר מר ר' שמעון אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר "וכפר על הקדש מטומאות מטומאתו של קודש בו' שפיר קאמר רבי שמעון? ורבי יהודה אמר לך הדא מיבעי ליה כי היכי דעביד לפני ולפנים הכי נעביד בהיכל ורבי שמעון ההוא "מוכן יעשה" נפקא, ורבי יהודה אי מהדא הוה אמינא ניתי פר ושעיר אחריני ונעביד המ"ל, ור' שמעון "וכן יעשה לאהל מועד" מיניה משמע. אמר מר יכול על כל טומאות שבמודש יהא שעיר זה מכפר? ת"ל "מפשעיהם לכל חטאתם וגו'" מאי ניהו? יש בה ידיעה בתחלה, ויש בה ידיעה בסוף, הא בר קרבן הוא? לא צריכא דאתידע ליה סמוך לשקיעת החמה, ד"א אמינא דאמיתי ניתלי

גילוי עריות כו'. אי במזיד בר קטלא הוא. ובהכך דליכא קטלא אלא כרת ליכא לאוקומה דהא איכא למיפרך בר מלקות הוא כדפרישית: **ואימא** יולדת. פירש הקונטרס יולדת שעבר עליה יום הכפורים ואין צריכה להביא קרבן ואף על גב דאם כן לא אתי לכלל חטאת אין לחוש כיון דבטומאת מקדש וקדשיו אתי לכלל חטאת כדפרישית לעיל ולא מקרי נמי פעמים בשנה הואיל ואין זמנה קבוע אלא פעם אחת בשנה אבל קשה דהא בר קרבן הוא ואיך יכפר על בר קרבן וי"ל דהואיל וקרבן יולדת לא אתי לכפרה אלא להכשיר בקדשים אין זה בר קרבן אפילו לר' שמעון דאמר יולדת חוטאת היא מכל מקום עקרו אינו אלא להכשיר בקדשים אבל קשה מאי פריך דאי פריך שלא תצטרך להביא קרבן כלל הוה ליה לשנויי כדמשני גבי שעיר המשתלח בפרק בתרא דכריתות (דף כו:) דיולדת כי קמייתי קרבן לאישתרויי בקדשים ואמיר נמי משני דלא מייתי אלא כדי למיחל עליה נזירות טהרה לכך נראה לרבינו תם דהכא מספק יולדת פריך כגון ספק אם נפל הפילה אם רוח הפילה ולא הוחזקה עוברה דאי הוחזקה בתר רובא אזלינא כדמוכח בפרק המפלת (נדה דף כט:) או לא הרגישה שהפילה דלאו בת קרבן היא ואע"ג דמייתא חטאת העוף על הספק כדאמרינן *בסוף נדה (דף עב:) לא חשיב בר קרבן מידי דהוה אחייבי אשמות תלויין דלא חשיבי בני קרבן בפרק בתרא דכריתות (דף כה:) כיון דאין באין אלא על הספק ועוד דהא איכא עולת העוף שאין מביאין על הספק: **השתא** פריך הכא דיתלה לה השעיר עד לאחר יום"כ שתביא חטאת העוף וכן כל הני דבסמוך אבל בפרק בתרא דכריתות (דף כו:) פריך דלא תביא כלל דהשתא אתי שפיר דלא משני הכא כדמשני התם: **אמר** קרא לכל חטאתם. וא"ת קרבן יולדת נמי איקרי חטאת וי"ל דבעי שבא על חטאת דומיא דפשעים ולא מצי לשנויי אמר קרא וכפר דביולדת נמי כתיב וכפר והייטו שמכפרה ומטהרה לאכול בקדשים: **ואימא** מצורע. ומאי חלק וכו'. ואם תאמר והא מייתי נמי אשם וי"ל בחטאת שלו מיהא חלק להקל: **על** ז' דברים נגעים באין. תימה והא לא מייתי בעלמא קרבן אחרת עבירות אלא כשהוא מצורע והיכי תיסק אדעתין דאחטאה קמיית ונראה לריב"ן דס"ד דאתרוייהו מייתי לכפרה ולאשתרויי בקהל ומשני דלאו לכפרה מייתי אלא לאשתרויי בקהל. **איבא** נזיר טמא. פירוש ולא ידע שנטמא ומאי חלק דמייתי תורין אע"ג דמייתי נמי אשם מכל מקום הקרבן שחייבו הכתוב לבד מאשם חלק להקל: **ולרבי** אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא הוא כו'. ואם תאמר והא לא מיקרי חוטא אלא לפי שעיר עלמו מן היין והשעיר אינו בא לכפר אלא על הטומאה ויש לומר כיון שעל ידי הטומאה בא לו שעיר עלמו מן היין פעם שניה כדאמר בנזיר (דף ג. ע"ש) שאינה בחטאת קרינן ביה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אבל לרבנן אפילו נטמא במזיד הקרבן אינו בא על החטאת דהא אפילו נטמא באונס דלאו חוטא הוי לרבנן מביא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוי לרבנן לשון חסרון כמו (מלכים ח ח) והייתי אני ובני שלמה חטאים וכמו (שופטים כ) אל השערה ולא יחטיא ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון הוה דהא דומיא דפשעים כתיב: **דאתידע** ליה סמוך לשקיעת החמה. ואם תאמר הא נמי נילף משעיר המשתלח דבדידיה נמי דרשינן חטאים דומיא דפשעים ויש לומר דלא דרשינן ביה דומיא דפשעים אלא לענין אם נודע לו מבעוד יום שראוי להביא קרבן אבל סמוך לשקיעת החמה לא חשיב בר קרבן להכי לייתר בשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' אתידע ליה סמוך לשקיעת החמה לא הוי: ומאי

מאי היא חלוקת פומאת מקדש וקדשיו מכל חייבי קרבן דאינן בעולה ויורד. ואימא ע"ז דחלוקה פומאתה דהיא בשעירה. ודחינן אגן חלק להקל קאמרינן. וחלוקה דטומאת ע"ז להחסיר עליה היא. מפורשת בספרי. ואימא יולדת ואליבא דר' שמעון דאמר יולדת חוטאת היא. כי בשעה שכורעת לילד נשבעת שלא תזקק לבעלה. ודחינן ר' שמעון לטעמיה דאמר מסקנתו הוא סוכרע. ואימא פומאת מצורע שהוא חומא. דאמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן על שבעה דברים נגעים באים. על לשון הרע. ועל שפיכות דמים. ועל שבועת שוא. ועל גילוי עריות. ועל נסות הרוח. [ועל הגזל]. ועל צרות העין. על לשון הרע שנאמר מלשני בסתר רעהו אותו אצמית. ואין צמיתות אלא צרעת דמתרגם לצמיתות לחלוטין. ואמרינן מצורע מוחלט. זו השמועה מפורשת בסוף כריתות. ואמר שאני נגעים דהתם כפר ליה נגעיה. ואימא נזיר וכו' אלעזר הקפר דאמר בסמכת תענית כי כל נזיר חוטא הוא. ושנינן סבר לה כר' [בתמורה לד. וכמיר כט.]

[בסוטה טו. ובכריתות כו. מיתה לאישתרויי בקדשים אבל מלת בקהל דהכא בגמרא וכן בחוט' דהכא ד"ה על ז' דבריס וכו' אין לו מובן. שוב מצאתי בס' ב"ם שכתב בסוגיא דכריתות מפי עצמו ומפי עדות דל"ל הכא כמו דאיתא בכריתות ומלת בקהל דהכא טעות הוא עכ"ל ואולם מידוש דתוס' דהכא ד"ה על ז' דבריס וכו' ומלתה לריב"ן וכו' הזכירו ונקטו בלשונם לאשתרויי בקהל שני פעמים ונאין ספק דלריבן תיקון ול"ל גם בתוס' על נכון לאשתרויי בקדשים]

[בכריתות כו.] ערכין טז. ע"ש [סוטה טו. ע"ש כריתות כו. ע"ש]

נזיר יט. כב. תענית יא. נ"ק לא: נדרים י.

הגהות הב"ח

(א) גמ' הוא ואימא יולדת: (ב) שם מוכרע ואימא מצורע:

ומאי נינהו אין בה ויש בה. ולא בעי למימר אין בה ואין בה ומאי מקום דהא שעירי הרגלים ושעירי דאשי חדשים מכפרים ס"ד נפיק מיפך כתיב הכא לה' חטאת שאין מכיר בו אלא ה' ואפי' לר' שמעון דלא דרים לה' לא ס"מ למינקט מאי נינהו אין בה ואין בה מקום היקשא דמתניתין על מה שזה מכפר זה מכפר:

ונכפר כפרה גמורה. וא"ת ומי עדיף משעיר המשתלח דאינו אלא תולה כדאמר בפרק בתרא דכריתות (דף כה.) דחייבי חטאות ואשמות ודאין חייבים להביא אחר יוה"כ וי"ל דהכא ממשמעות דקרא קא פריך דוכפר לכל חטאתם משמע שמכפר לגמרי כל החטא אבל גבי שעיר המשתלח לא כתיב לכל חטאתם אלא גבי וידוי ולא גבי כפרה:

מאי לכל חטאתם דאתי לכלל חטאת. תימה דפריך בפרק בתרא דכריתות (דף כו.) גבי שעיר המשתלח אימא כי מתיידע אחר יוה"כ גמי לא מייתי חטאת ואמאי הא בדידיה גמי כתיב לכל חטאתם וי"ל דהתם גמי כיון שנודע לו קודם יוה"כ שהיה בספק והיה לו להביא אשם תלוי אלא שעשיר המשתלח מכפר אפי' כשנודע לו אחר יוה"כ ידיעה ודאית לא יצטרך להביא חטאת דשפיר מיקרי אתי לכלל חטאת הואיל ואתא לכלל אשם אבל פשיטא היכא דלא נודע לו כלל אפי' ידיעת ספק קודם יוה"כ שיביא חטאת כשיודע לו מדרשה (ג) דכל חטאתם כדדרים הכא אי גמי גבי שעיר המשתלח ליתן למידרש דוקא הכי דאתו לכלל חטאת שהרי מכפר על כמה עבירות שאינן כלל בני קרבן על עשה ועל לא תעשה ושאר עבירות אי גמי שעיר המשתלח עדיף שתולה כי אתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה כדפריש:

*מה פנימי אין מכפר אלא על דבר שיש לו ידיעה לא חיטון וכו'. ואם תאמר התינח לר' שמעון דלא דרים חטאת שאין מכיר בו אלא ה' דאיצטריך היקשא דלא מכפר חיטון (ג) אלרגלים אלא לר' יהודה אמאי איצטריך היקשא הא ע"כ חיטון מכפר אאין בה ויש בה דבמאי מוקמת ליה דליכא למיפרך דנפיק מיפך חיטון אלרגלים דהא כתיב לה' חטאת שאין מכיר בה אלא ה' ואין לומר דאיצטריך היקשא דלא מכפר אשאר עבירות אלא בטומאת מקדש וקדשיו דמלשון מתניתין משמע דאיצטריך אאין בה ויש בה וי"ל דאי לאו היקשא הוה מוקמינן כפרת חיטון באין בה ואין בה דטומאת מקדש וקדשיו וכפרת ר"ח ודרגלים באין בה ואין בה בשאר עבירות ולא הוי דרשינן הואיל וזה בא בזמן קבוע (ד) מה זה אין מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו כו' כדדרים תנא דבי ר' ישמעאל אלא הוי דרשינן מה זה מכפר אאין בה ואין בה אף זה כו' אבל השתא דאיכא היקשא דחיטון מפנימי על כרחך דרשינן כדדרים תנא דבי ר' ישמעאל:

ניכפר פנימי אדידיה ואדחיטון. אע"ג דלא אתי לכלל חטאת אין לחוש כדפריש לעיל:

ונפקא מינה היכא דלא עבד חיטון. ואם תאמר א"כ חיטון למה בא כלל וי"ל משום טומאה שאירעה בין זה לזה: **כפרה** אחת מכפר ואין מכפר שתי כפרות. ואם תאמר אמאי לא משני דאי מכפר גמי אדחיטון אם כן תהיה כפרה זו פעמים בשנה וי"ל דאין לחוש כיון דעיקר כפרתו הכתובה בו דהייגו יום בה ואין בה לא תהא אלא פעם אחת בשנה ואם תאמר תיפוק ליה מדאיתקש חיטון לפנימי דבעינן שלא תהא כפרת חיטון אלא פעם אחת בשנה תדע מדקאמר בסמוך גבי חיטון האי שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרין פירוש ואם כן הויא פעמים בשנה וכן לקמן פריך והא כי כתיב אחת בשעיר הפנימי כתיב ומשני מדאתקש חיטון לפנימי ובסמוך גמי דפריך וניכפר חיטון אדידיה ואדפנימי ליתני דאין חיטון מכפר ב' כפרות מדאיתקש וי"ל דכיון דלא כתיב אחת בגופיה דחיטון אלא דיליף בהיקשא אין לן למעוטי שלא יכפר פנימי אדחיטון וחיטון אדפנימי ואדרבה מכח היקשא אין לן לומר על מה שזה מכפר זה מכפר ומכח דאיתקוש להדדי הוא דפריך אבל חיטון ור"ח ודרגלים דלא איתקוש להדדי פריך בסמוך שפיר הא שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרים דלעניין כפרת אחריים הוי כאילו כתיב אחת בשנה בג' וף דחיטון: **וניכפר** חיטון אדידי' ואמאי דעביד פנימי. ואם תאמר המקשה דלא ידע הך דרשה אחת בשנה אמאי לא פריך דליכפרו לו ליהלו הרוייהו אפנימי ותו לא וי"ל דאהך קושיא ודאי ידע שיתרץ לו אחת בשנה הואיל וחיטון אינו מכפר כפרה אחרת אלא זו אבל אפירכא דפריך וניכפר חיטון אדידיה ואדפנימי לא מיסתבר ליה למקשה דנימעוטו מאחת בשנה כיון דעיקר כפרתו לא הוי דפנימי אי גמי י"ל דסברא הוא שלא יבאו שניהם על דבר אחד ולא יועיל זה בלא זה ואין סברא לומר שיועיל ולא בא חיטון אלא משום טומאה שאירעה בין זה לזה והשתא אתי שפיר דקאמר לעיל ונפקא מינה היכא דלא עביד חיטון ולא קאמר נפקא מינה להגן ביני וביני דהיכא דעביד חיטון אח"כ לא יכפר פנימי אדחיטון כדי שלא יבא חיטון אטומאה שאירעה בין זה לזה בלבד וא"ת וגימא דלעולם אתו תרוייהו אדפנימי, לאוד והוי פנימי לאתוי אחיטון לכפרה וי"ל דאי חיטון מכפר לגמרי אם כן לא אתי לכלל חטאת והיאך יתלה על זה פנימי: **לטומאה** שאירעה בין זה לזה. הכא לא קאמר ונפקא מינה להיכא דלא עבד פנימי כדקאמר לעיל דפנימי קרב קודם חיטון *ואי ליכא אלא חד יעשו פנימי ולא חיטון: **כפרה** זו לא תהא כו'. פ"ה דלאו היינו קרא דלעיל וגרסה דסברתו דלא מצינן למדרש הך דרשה מקרא קמא אע"ג דכתיב ביה כפרות* (ורש"י)[ור"י]מפרש דהא דרשה גמי שמעינן מקרא קמא מדלא כתיב אחת בעשור וכתיב בשנה וקרא אחרינא אינשא לשון דרשה: אלא

ומאי נינהו אין בה ויש בה. מקום דהא שעירי הרגלים ושעירי ר"ח מכפרים לה' חטאת שאין מכיר בו אלא ה' ואפי' לר' שמעון דלא דרים לה' לא ס"מ למינקט מאי נינהו אין בה ואין בה מקום היקשא דמתניתין על מה שזה מכפר זה מכפר:

ונכפר כפרה גמורה. וא"ת ומי עדיף משעיר המשתלח דאינו אלא תולה כדאמר בפרק בתרא דכריתות (דף כה.) דחייבי חטאות ואשמות ודאין חייבים להביא אחר יוה"כ וי"ל דהכא ממשמעות דקרא קא פריך דוכפר לכל חטאתם משמע שמכפר לגמרי כל החטא אבל גבי שעיר המשתלח לא כתיב לכל חטאתם אלא גבי וידוי ולא גבי כפרה:

מאי לכל חטאתם דאתי לכלל חטאת. תימה דפריך בפרק בתרא דכריתות (דף כו.) גבי שעיר המשתלח אימא כי מתיידע אחר יוה"כ גמי לא מייתי חטאת ואמאי הא בדידיה גמי כתיב לכל חטאתם וי"ל דהתם גמי כיון שנודע לו קודם יוה"כ שהיה בספק והיה לו להביא אשם תלוי אלא שעשיר המשתלח מכפר אפי' כשנודע לו אחר יוה"כ ידיעה ודאית לא יצטרך להביא חטאת דשפיר מיקרי אתי לכלל חטאת הואיל ואתא לכלל אשם אבל פשיטא היכא דלא נודע לו כלל אפי' ידיעת ספק קודם יוה"כ שיביא חטאת כשיודע לו מדרשה (ג) דכל חטאתם כדדרים הכא אי גמי גבי שעיר המשתלח ליתן למידרש דוקא הכי דאתו לכלל חטאת שהרי מכפר על כמה עבירות שאינן כלל בני קרבן על עשה ועל לא תעשה ושאר עבירות אי גמי שעיר המשתלח עדיף שתולה כי אתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה כדפריש:

*מה פנימי אין מכפר אלא על דבר שיש לו ידיעה לא חיטון וכו'. ואם תאמר התינח לר' שמעון דלא דרים חטאת שאין מכיר בו אלא ה' דאיצטריך היקשא דלא מכפר אשאר עבירות אלא בטומאת מקדש וקדשיו דמלשון מתניתין משמע דאיצטריך אאין בה ויש בה וי"ל דאי לאו היקשא הוה מוקמינן כפרת חיטון באין בה ואין בה דטומאת מקדש וקדשיו וכפרת ר"ח ודרגלים באין בה ואין בה בשאר עבירות ולא הוי דרשינן הואיל וזה בא בזמן קבוע (ד) מה זה אין מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו כו' כדדרים תנא דבי ר' ישמעאל אלא הוי דרשינן מה זה מכפר אאין בה ואין בה אף זה כו' אבל השתא דאיכא היקשא דחיטון מפנימי על כרחך דרשינן כדדרים תנא דבי ר' ישמעאל: **ניכפר** פנימי אדידיה ואדחיטון. אע"ג דלא אתי לכלל חטאת אין לחוש כדפריש לעיל:

ונפקא מינה היכא דלא עבד חיטון. ואם תאמר א"כ חיטון למה בא כלל וי"ל משום טומאה שאירעה בין זה לזה: **כפרה** אחת מכפר ואין מכפר שתי כפרות. ואם תאמר אמאי לא משני דאי מכפר גמי אדחיטון אם כן תהיה כפרה זו פעמים בשנה וי"ל דאין לחוש כיון דעיקר כפרתו הכתובה בו דהייגו יום בה ואין בה לא תהא אלא פעם אחת בשנה ואם תאמר תיפוק ליה מדאיתקש חיטון לפנימי דבעינן שלא תהא כפרת חיטון אלא פעם אחת בשנה תדע מדקאמר בסמוך גבי חיטון האי שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרין פירוש ואם כן הויא פעמים בשנה וכן לקמן פריך והא כי כתיב אחת בשעיר הפנימי כתיב ומשני מדאתקש חיטון לפנימי ובסמוך גמי דפריך וניכפר חיטון אדידיה ואדפנימי ליתני דאין חיטון מכפר ב' כפרות מדאיתקש וי"ל דכיון דלא כתיב אחת בגופיה דחיטון אלא דיליף בהיקשא אין לן למעוטי שלא יכפר פנימי אדחיטון וחיטון אדפנימי ואדרבה מכח היקשא אין לן לומר על מה שזה מכפר זה מכפר ומכח דאיתקוש להדדי הוא דפריך אבל חיטון ור"ח ודרגלים דלא איתקוש להדדי פריך בסמוך שפיר הא שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרים דלעניין כפרת אחריים הוי כאילו כתיב אחת בשנה בג' וף דחיטון: **וניכפר** חיטון אדידי' ואמאי דעביד פנימי. ואם תאמר המקשה דלא ידע הך דרשה אחת בשנה אמאי לא פריך דליכפרו לו ליהלו הרוייהו אפנימי ותו לא וי"ל דאהך קושיא ודאי ידע שיתרץ לו אחת בשנה הואיל וחיטון אינו מכפר כפרה אחרת אלא זו אבל אפירכא דפריך וניכפר חיטון אדידיה ואדפנימי לא מיסתבר ליה למקשה דנימעוטו מאחת בשנה כיון דעיקר כפרתו לא הוי דפנימי אי גמי י"ל דסברא הוא שלא יבאו שניהם על דבר אחד ולא יועיל זה בלא זה ואין סברא לומר שיועיל ולא בא חיטון אלא משום טומאה שאירעה בין זה לזה והשתא אתי שפיר דקאמר לעיל ונפקא מינה היכא דלא עביד חיטון ולא קאמר נפקא מינה להגן ביני וביני דהיכא דעביד חיטון אח"כ לא יכפר פנימי אדחיטון כדי שלא יבא חיטון אטומאה שאירעה בין זה לזה בלבד וא"ת וגימא דלעולם אתו תרוייהו אדפנימי, לאוד והוי פנימי לאתוי אחיטון לכפרה וי"ל דאי חיטון מכפר לגמרי אם כן לא אתי לכלל חטאת והיאך יתלה על זה פנימי: **לטומאה** שאירעה בין זה לזה. הכא לא קאמר ונפקא מינה להיכא דלא עבד פנימי כדקאמר לעיל דפנימי קרב קודם חיטון *ואי ליכא אלא חד יעשו פנימי ולא חיטון: **כפרה** זו לא תהא כו'. פ"ה דלאו היינו קרא דלעיל וגרסה דסברתו דלא מצינן למדרש הך דרשה מקרא קמא אע"ג דכתיב ביה כפרות* (ורש"י)[ור"י]מפרש דהא דרשה גמי שמעינן מקרא קמא מדלא כתיב אחת בעשור וכתיב בשנה וקרא אחרינא אינשא לשון דרשה: אלא

ניתלי ליה קמ"ל **אמר מר מנין (ה) ישש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף ששעיר זה תולה מנין מאי קא קשיא ליה? הכי קא קשיא ליה: השתא דאמרת חטאים דומיא דפשעים מה פשעים דלאו בני קרבן אף חטאים גמי דלאו בני קרבן אימא מה פשעים דלאו בני קרבן לעולם אף חטאים דלאו בני קרבן לעולם ומאי נינהו אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף אבל יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף כיון דכי מתידע ליה כבר הרבן הוא אימא לא ליתלי וכי תימא אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בחוץ ויוה"כ מכפר ס"ד אמינא כיפוך מיפך אמר קרא לכל חטאתם מכלל דבני חטאות נינהו ונתכפר כפרה גמורה? אי כתיב מחטאתם כדקא אמרת השתא דכתיב לכל חטאתם להנך דאתו לכלל חטאת וכי מאחר שאינו מכפר למה תולה אמר ר' זירא לומר שאם מת מת בלא עון א"ל רבא אם מת מיתה ממרקת? אלא אמר רבא להגן עליו מן היסורין: אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בחוץ ויוה"כ מכפר כו': מכדי איתקוש איתקוש להדדי וכפר פנימי אדידיה ואדחיצון ונפקא מינה להיכא דלא עבד חיצון אמר קרא אחת *כפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות, וכפר חיצון אדידיה ואמאי דעביד פנימי נפקא מינה לטומאה דאירעה בין זה לזה? אמר קרא אחת בשנה *כפרה זו לא תהא אלא**

ניתלי ליה. מן היסורים: **מאי קשיא ליה**. דאמר ומנין שעל זה מכפר הא ילף לה דעל שאינה בת קרבן מכפר וזו אינה בת קרבן ואחיא ליה מחטאים דומיא דפשעים: **ניפוך מיפך**. דכפר על שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף דלא אתי לכלל קרבן ויתלה על שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף ולהכי איצטריך לכל חטאתם: **לכל חטאתם**. ולא כתיב מפשעיהם וחטאתם לומר עכשיו הוא בפשע שאינו בר קרבן ויתלה עליו עד שיבא לכלל חטאת: **שאם מת**. קודם שיוודע לו: **מיתה ממרקת**. דהכי אמרינן בפרק בתרא דיומא(פו.)שמיתה ממרקת כל העונות שעשה תשובה עליהן ואין התשובה גומרת כפרתן ולא יום הכפורים גומר כפרתן כגון עבירות חמורות: **וניכפר פנימי אדידיה**. לתלות על שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף: **ואדחיצון**. על שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף: **ס"ג ונפקא מינה להיכא דלא עבד חיצון**. אם לא היה להם שעירים בכל הלוך: **אמר קרא אחת**. ולפר להרן על קרבותיו אחת בשנה ובמזבח הפנימי כתיב שמכפר עליו מדם הפר ושעיר-פר להכפיס ושעיר לעם והכא קרא יתירא הוא דלמאי איצטריך לו לאוציי לך שדם חטאת הכפורים מכפר עליו,בהדיא כתיב באחרי מות "ולא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו" וגו' אלא לדרשה אחת וקאמר "אחת" דאין כאן אלא כפרה אחת: **אמר קרא אחת בשנה**. תרי זימני כתיבי 'אחת בשנה' ופר להרן על קרבותיו אחת בשנה מדם חטאת הכפורים אחת בשנה יכפר" **בריש דקרא** סמך אחת לוכפר על קרבותיו ודרשינן מיניה וכפר אחת שאין כאן אלא כפרה אחת *לימד שאינו מכפר כפרה אחרת **ובסיפא דקרא** סמך "יכפר" לבשנה דכתיב "אחת בשנה יכפר" לומר שאין אחד מכל קרבנות השנה מכפר כפרה זו אלא זה בלבד: ***ורבי ישמעאל דאמר וכו'**. בשילהי ידיעות הטומאה (לקמן דף יח:) מוקמינן דאמר רבי ישמעאל ידיעה בתחלה בקרבן עולה ויורד: כפרתן

מסורת השי"ס

* לפני לימוד סוגיא זו מומלץ לחזור על מאמר בי בארון ... ** ראוי לעיין בקונטרס מקוצר בהלכות:

① יש - אין: יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף

② אין - יש: אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף

"יש - אין" אינה מ"מ בפר הקרבן ... אבל אינו מגיע לידי חיוב קרבן

* טאות ל:: וכפר אהרן על קרבנו ואחר כבר אמר חטאת הכפורים אחת בשנה יכפר עליו דרומיה קרבנו קרבן הוא לו:

[ולימד שאינו מכפר כנ"ל]

[לקמן יז:]

[שייך לדף ט]

גליון השי"ס

תוס' ד"ה לטומאה וכו' ואי ליכא אלא חד יעשו פנימי ולא חיטון. תמוה דמ"ל לעשות פנימי בלא הגלה. אמ"כ ראיתי בספר מעין החכמה לבעל עלי אלמונים שעמד בזה:

שמעון דאמר מסקומו הוא מוכרע. ודייק האי תנא סברא כתיב על חטאתם אלא לכל חטאתם להגך דאתו לכלל חטאת. ומאן נינהו מי שיש בו ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף עדיין דלבי מיתיבי ליה בעי לאיתויי קרבן. ומאחר שאינו מכפר למה תולה. אמר רבא להגן עליו מן היסורים. אבל אם מת מיתה ממרקת עונו: אתני אין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף כו': לעיל ב"א:

נוסח מאחר שהתנא קבע לשיר הקנינא מאכפר על כל אינו מכפר בי קרבן ואינו נוסח (ל"ל - אין) ... בתחלה ... לו ידיעה בסוף ... אינו מכפר ... לעיל ... באמרי ...

נוסח אם הכפרה אינו מכפר עליו בקרבן אחרת לאו תולה

הגהות הב"ח

(א) גב' מנין לים בה:
(ב) תוס' ד"ס מאי וכו' מדרשה דלכל חטאתם:
(ג) שם ד"ס מה וכו' חיטון אדרגלים:
(ד) בא"ד קבוע וזה כל בזמן קבוע מה זה:

נוסח הגדות ... הגהות ...

[לקמן יז:]

[שייך למשנה דלעיל ב.]

[ואמאי ל"ל ור"ש והייט לגיטי שמואל לא לגיטי שמשון]